

nih po nobenih ozirih gostoljubnosti in mednarodne dostojnosti ne bodo dali zadržavati, razsajanje zopet pričeti z novo vpeljanimi cepci. Videti je, da gospodje ne priznajo več pokroviteljstva, očeta Jahna, ampak da se vedejo kot učenci silovitega Fafnira (ki je ubil svojega očeta Hreidmara) in Fasolda. Kar se je doma tako zmagodonadno pričelo, hotelo se je na Nemškem pred strmečimi očmi sorodnjakov nadaljevati. Pogumno se dela na to po edinoizveličavnem programu nemštvo v Avstriji storiti nemogoče. Kakor jim drago! Velečini v Draždanah gospodom niso prinesli zunaj labora, doma pa ne uspehov. Prišli so kot pičlo našemljeni trpini in vrnili se kot razkriti kalivci miru.

„Dziennik Poznanski“ o draždanski turnarski slavnosti.

Ta list piše opiraje se na popise te slavnosti morebiti tudi gledé na tam govorjene besede novoizvoljenega severočeskega državnega poslanca Strache-a, ki je rekel: „Proti našemu avstrijskemu cesarju spolnujemo svoje dolžnosti; nemškega cesarja in njegovega kanclerja pa ljubimo in častimo.“

„Dz. P.“ piše: „Ta shod nemških turnarjev iz „Vsenemške“ prav zelo spominja na oni Beningsenov „Nationalverein“ v času leta 1866. na one shode nemških pevcev, strelcev in turnarjev, ki so po zopetnem oživiljenji frankobrodkega zveznega dneva zopet spravili na dnevni red misel o zedinjeni Nemški. Ta misel služila je uže takrat častilakomnosti pruski in ni bila v nikakoršni zvezi s pomladanskimi sanjarijami l. 1848. Iz ognjišča teh narodnih društev, teh turnarskih, pevskih in strelskih shodov izvirala jo ona propaganda, katera je pred letom 1866. javno mnenje pripravljala na to, kar je Pruska nameravala, katera je leta 1866. Prusom zmago olajšavala, katera je storila, da je bilo v onem času nasprotovanje v Nemčiji zoper Prusko le malo in da so štiri leta kasneje, začetkom francoske vojske Nemci pod ščitom Pruske združeni stali. Tako nastala je zedinjena Nemška — —. Zdaj bi se moralo misliti, da bi bilo treba delati za notranjo opravo hiše, za zadovoljenje njenih prebivalcev in njihovih potreb; da bi zdaj na evropskem gledališkem odru ni bilo nič več za priboriti, ker je dolžnost, zvestim ostati različnim pisanim in nepisanim pogodbam. Ako bi se bil kdo v takem optimizmu gugal, probujen je bil iz svojega optimizma po draždanski turnarski slovesnosti.“

Ako bi se tudi ne hotelo videti in slišati, odprejo se človeku oči in ušesa, ko se berejo nemški listi. Vsi skoraj pojo tisto pesem; iz vsake besede, iz vsake opazke odmeva jasno neprikrito in brez sile refren znane Arndtove pesmi: „Nein, nein, mein Vaterland muss grösser sein!“ In — kdo naj bi k temu povekšanji domovine prostovoljno ali prisiljeno pripomogel? Nihče drugi kot Avstrija!“

Zgodovinsko-slovniske stvari.

Prisega ljubljanskih meščanov.

Za one, ki nimajo Matičnih knjig ali jih ne beró, bo zanimiv mali posnetek iz obširnejega spisa gospoda dr. Simoniča v letopisu Matičnim za leto 1884., popisujoč stare prisege ljubljanskega mesta.

Naši nemški Kranjci in drugi taki zagrizenci se zmiraj radi ponašajo z velikansko prednostjo nemščine memo družih izrekoma slovanskih jezikov; slovenščini pa hočejo taki nevedneži staviti leto „iznajdenja“ v leto 1848. — Prisega, o katerih govorimo, pisane so deloma krog leta 1620., deloma pa do leta 1727.

Citateljem podajam tukaj eno slovensko, eno pa nemško prisego, iz katerih pisave je razvideti, da v oni dobi niste imeli nemščina in slovenščina ponašati se z veliko prednostjo druga memo druge.

Slovenska meščanska prisega se glasi: „Jest N: perfekhem prutj Gospudj Bogu, Ozhetu nebeskimu, da iest otzhem nafsimu Suetlimu Cefariu, inu deselskimu Firftu Ferdinandu, Inu tudi Gospudj Burgermaiftru, Richtariu, inu poštenimu Ratu, tiga Poglavitiga mesta Lublanè eden fuest, pernareden, pocorn Bugar biti, nich poštaue, ordnunge, sapouidi, prepouidi, pocorno derfati, super teifto, nister napre ufeti, alli handlati, temuzh gmain mesta Zafst, nuz, inu prid, kokar meni bode nar uetzh mogotzhe, pomagati obderfhatj, Inu sped, use tu, kar bi gmain mestu, moglo hudimu priti, obarouati, Inu kadar, bi iest, ueno Irungo, ali praudo ratall, da iest netshem nigder, kakor pred leto, moio gosposhino, letega mesta; ordnungo inu navada (sic!) iskati, potech istich prauda (sic!) daiati inu iemati. Jest tudi nozhem, obeniga nefnaniga, Vnegoui kuptshie, umoiem iemeni prenefti, alli scusi pomagati, uobeni ftalti (pred vsemi Rezhmi pak, ozhem tudi naiuezh, ta fueta samofuelizhana, Kershankka, Catoliska, Rimfka, stara (sic!) vero pomagat terditi, shirmati, teiste se dersbati, Inu obenj krijui ali super uolli inu mifli se poduretsbi) tamuzh se Vletim Vfim, taku derfati, kakor se enimu brumnimu Burgariu, pruti niegoui, Gosposhini spodobi, kadar bi pak iest zhes dolg, alli kratick zhas, se hotil pod druga Gosposka (sic!) podati, alli sedezh sturiti, sem se iest poprei uselei, per enimu, pohtenimu Magiftratu, dolshan pokorno oglafsiti, inu se vshe moie Purgarfke perfege, feuese, handla inu diana, funai praude alli sprauda (sic!) kakor teifto bi moglo, imenouano biti, frey inu ledig sturitt inu fdobro ueistio, inu sahaleniem, mui poften abschidt ufeti, fuestu inu pres use farlikofti, kakor meni Gospud Bug pomagai, na mui posledni dan inu ura (sic!). Amen.“

Nemška mitničarska prisega pa se glasi: „Ich N: Schwer hiemit zu Gott, vnnd Herrn N: Burgermaister, Richter, Rathe, vnnd gemeiner Statt Laybach, das Ich ain gethreuer, vnnd vleissiger Statt Mauttner, mit ainnehmung der geföll, von der Mauth, wag, vnnd Niderlag, sein will, Auch auf die Thorwartln täglich, Sonnderlich an den Wochenmarkhten, mein Treüliches vnnd vleissiges Aufsechen haben, vnnd sy dahin vermanen, damit sy mit einlegung der geföll, des Prugg vnnd Mauth gelts vleissig vmbgehn, auch auf die Contrabannt sondere vleissig Achtung haben, die khauffleüth bey der wag, mit abwegung, der güetter, Jeder zeit gern vnd guetwillig befürdern, das geföll Quatterberlich dem Herrn Statt Camrer, ohne waigerung, Andtwortten, In allem gewärttig, vnd vleissig sein, vnd in solchem an mir nichts erwinden lassen, Als Ich solches, gegen Gott verandtwortten will, Treülich vnd ohn alles geüarde etc. Das Pith Ich mir Gott zu helffen. Amen.“

Mnogovrstne novice.

* Zviti tihotapci. Z Aleksandrovega se piše: Pred nekaj dnevi izbudile so nekatere prazne škatle v spalnem vagonu pruskega nagliča, ki je dospel v Aleksandrovo, pozornost carinskega uradnika, ki je imel došli

vlak pregledati. Po daljnem iskanji zapazi na stropu vagona nov žebelj, ko pa tega izleče, pa med diljami strehe mnogo zatega in svilnatega blaga. Konduktar je sicer trdil, da ni nikakor vdeležen pri goljufiji, pa so ga vendar-le prijeli in tudi vagon pridržali. Da se vagon vrne, zahteva baje ruski carinski urad v Aleksandrovem od pruskega železniškega upravnništva odkupnine 2000 rubljev.

*** Boj na strehi.** Minuli teden zapazi mlad redar v Londonu z imenom Owen David v Kensington-Park-Gardens, da je bilo znamenje na stoječi lestvi, katero so rabili prej zidarski delavci, premaknjeno. S tega je sklepal, da so morebiti tatovi zlezli po lestvi, naprosi tedaj drugega redarja, naj spodaj pri lestvi straži in se poda potem po lestvi na streho. Pa komaj na streho dosepešega napadeta dva našemljena tatova, proti katerima se je branil s svojo palico, ta pa se mu je k nesreči zlomila. Potem izleče eden tatov revolver in vstrelji štirikrat na redarja, ker ga je pa le lahko ranil, tolkel je na to z revolverjem toliko časa po njegovi glavi, dokler ni brez zavesti obležal. — Spodaj stražijoč tovariš skušal je sicer, ko je čul streljanje in vriš, mu priti na pomoč, toda drug tat mu je to zabranil s tem, da je zgoraj privezano lestev odvezal in jo tako zelo gugal, da redar ni mogel po njej gori. Ko je končno pomoč prišla, ki se je približala izpod strehe, sta jo tatova uže popihala daleč v stran, redar pa je ležal brez zavesti na strehi, od koder so ga z veliko težavo prenesli v bolnišnico St. Mary v Paddingtonu. Videti je, da je znotraj težko poškodovan in da se bo moral izredno dobro varovati. Tatov še niso zasledili, dobili pa so revolver na mestu.

Naši dopisi.

Z Bleda 26. julija. — Bleško jezero in njegova krasna okolica privabila je tudi letos uže veliko množico domačih in tujih gostov, kateri krepčajo svoje zdravje v čistem zraku naših hribov in planin. — Vsaka nedelja pa še posebej privabi veliko množico dnevnih gostov iz okolice in iz Bele Ljubljane, da se vsaj za en dan oddahnejo od svojega vsakdanjega dela. Danes pa smo imeli tukaj še več gostov od daleč in blizu, ker je ob 10. uri zjutraj novomašnik gosp. Miha Klemenčič v cerkvi na Blejskem otoku pel svojo prvo sv. mašo. Gospod novomašnik izbral si je naš krasni kraj, akoravno sam rojen Dolenec, praznovat med nami svoj najlepši dan. Brez unanjega vriša vršila se je jako lepo in sijajno ta lepa svečanost, katere se je vdeležila velika množica tukajšnjih gostov, prebivalstva in pa večidel duhovščine iz bližine. Oče in mati pa sestra in svak novomašnikov bili so priče in deležniki veselega dneva. Z navadno svojo prijaznostjo pa se je odlikoval tukajšnji dekan gosp. Razboršek, ki je gostoljubno povabil mnogobrojne goste na kosilo. Med kosilom počastil je iz Ljubljane tudi prečastiti gospod kanonik in semeniški vodja dr. Kulavic lepo svečanost s svojo navzočnostjo.

Z Dobrove 25. julija. — Pri nas kaže se povsod novo gibanje. Mrzenje za vsak poduk in napredek, katero smo imeli obžalovati, zgublja se in naši kmetovalci uže prostovoljno segajo po iznajdbah novejšega časa. Tako na pr. vpeljalo se je več mlatilnic, ker so se posestniki prepričali, koliko časa, truda in stroškov se ž njimi prihrani. — Pa tudi sicer kaže občina, da se noče prištevati onim, katere mislijo, da mora samo ob sebi priti vse dobro. Razširjenje naše šole v dvorazrednico, katero je občinski zastop preteklo jesen sklenil, vresničilo se

bode še letos, in zidarsko delo za to potrebno oddati se ima jutri. Upamo, da bo v malo tednih gotovo, in da uže to jesen dobimo šolo, velikemu številu za šolo godnih otrok primerno. Potem upamo, da bodo naši otroci tudi bogatejši sad podučevanja pridobivali. — Naj končno še omenim, da je naš neumorno delaven župnik, gosp. Jernej Babnik ravno dodelal prav lepo, pripravno in lepega farovža vredno gospodarsko poslopje, pa ne da bi bil faranom prizadel družih bremen, kakor malenkost vožne tlake. Vsa fara mu je hvaležna za to lepo delo.

Iz Ljubljane. — Gospod deželni predsednik baron Winkler razglasil je oklic v pomoč po toči poškodovanim Dolenjem kostanjeviškega sodnijskega okraja.

— Gospod deželni predsednik baron Winkler se je podal za nekaj tednov na počitnice.

— Knezoškof graški dr. Zwerger in knezoškof briksenški dr. Aichner došla sta v ponedeljek v Ljubljano in se oglasila pri našem skofu.

— Notarski koncipijent g. Juri Pučko bil je 17. t. m. na graškem vseučilišči promoviran za doktorja prava.

— Hišo Fr. Fortunovega konkurza na velikem trgu v Ljubljani kupil je narodnjak g. Štefan Pogačnik, krčmar za frančiškansko cerkvijo za 28.000 gold.

— Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole v Škofji Loki za minulo šolsko leto obsega sledeče: Posnetek iz šolskega dnevnika, učiteljstvo, šolska knjižnica, šolski vrt, dobrotniki te šole, statistični pregled. Iz tega razvidimo, da je koncem leta šolo obiskalo 276 učencev, izmed katerih je bilo spoznanih sposobnih za višji razred 187, nesposobnih pa 89. Za prestop v srednje šole se jih je oglasilo 10.

— Spričevala zrelosti na ljubljanskem c. kr. učiteljski dobili so sledeči učiteljski pripravniki gg.: Franc Črnagoj, Anton Eržen, Franc Gostinčar, M. Jozin, Ivan Kambič, Ivan Kuhar, Franc Lovšin, K. Matajc, Franc Rant, Karol Simon, Ivan Stukel, K. Trost, Mihael Verbič, Robert Ziegler, in zunanji: Edvard Jevnikar; dalje sledeče učiteljske pripravnice gg.: Marija Clarici, Marija Černi, Pavla Fleš, Izabela pl. Födransberg, Emilija Jelovšek, A. Kalmus, Avgusta Kolnik, Terezija Kordeš, Klementina Kos, Ludovika Košenina, Hedviga Pavlin, Fr. Zagorec in zunanje: Terezija Nemec, Julija Schelllauf. Za učiteljico ročnih del na ljudskih in meščanskih šolah gđc. Antonija pl. Langer; za otroške vrtnarice: Ema pl. Alpi, Pavla Edlinger in Ana Šima.

— Družba sv. Mohora je zopet letos lepo napredovala, število udov narastlo se je na 29.557, med katerimi jih je največ v ljubljanski škofiji, namreč 11.078, v lavantinski 9051, v goriški 4189, v krški 2775. — Ako se ne prezira, da knjige Mohorjevega društva potujejo iz rok v roke, iz hiše do hiše, potem se dá še bolje presoditi, kolike koristi je ta bratovšina za narod slovenski.

— „Tisočletnica Metodova“, spisal duhoven ljubljanske škofije. Cena 10 kr. V Ljubljani. Izdal in založil odbor za priredbo vlaka na Velehrad in v Prago. Tisk Narodne Tiskarne v Ljubljani. Čisti donesek namenjen je društvu sv. Cirila in Metoda. To je naslov knjižici, katera na 32 stranéh opisuje življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda. — Gledé na vsebino in namen priporočamo knjižico najgorkeje dragim Slovencem.

— Metodijevo svečanost priredijo dijaki pod vodstvom abiturijentov mariborske gimnazije dne 2. avgusta t. l. v gostilni gosp. D. Jagodiča v Šmariju. Začetek točno ob 8. uri zvečer s sledečim programom: A. Beseda. 1. „Sokolska“ (zbor) — Foerster. 2. „Pozdrav.“